

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. כיצד עושה מניח אימורין על פיסת היד וחזה ושוק עליהן ובכל מקום שיש לחם הלחם מלמעלה ... דבעינן שלשה כהנים משום דכתיב ברוב עם הדרת מלך¹
- ב. יכול יניח כבשים על גבי הלחם תלמוד לומר על שני כבשים...אלא מניח זה בצד זה ומניף ... מוליך ומביא למי שהרוחות שלו מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו ... תנופה שירי מצוה היא ועוצרת רוחות רעות ומללים רעים ... וכן לולב זבחי שלמי צבור טעונין תנופה לאחר שחיטה ... בחזה ושוק.....3
- ג. גמירי שתי סמיכות בצבור.....7
- ד. חמשה שהביאו קרבן אחד אחד מניף על ידי כולם.....7
- ה. והאשה כהן מניף על ידה וכן השולח קרבנותיו ממדינת הים כהן מניף על ידו...8

דף סב.

א. כיצד עושה מניח אימורין על פיסת היד וחזה ושוק עליהן ובכל מקום שיש לחם הלחם מלמעלה ... דבעינן שלשה כהנים משום דכתיב ברוב עם הדרת מלך

כבר התבאר לעיל דף סא. ששלשת מיני שלמי יחיד¹, שהם שלמי חגיגה ושמתה, ותודה, ושלמי נזיר. לאחר ששוחט וזורק הדם, ומפשיט ומוציא האימורין, אח"כ מנתח את הבשר ומפריש החזה ושוק הימין ונותן האימורין עם החזה על השוק² על ידי הבעלים וכהן מניח ידו תחת ידי הבעלים³, ומניף הכל לפני ה' במזרח.

¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה ה' ו

² קרית מלך שם

³ הא דלא הוי הציצה עיין תוס' סוכה דף מ"ז דהכהן אוהו באימורים שיוצאים חוץ ליד ובדרף ל"ז ע"א כתבו דמין במינו אינו חוצץ והא דפריך לילפו כולהו בהדי הדדי פירכא הוא עיין שם. ועיין קדושין ל"ז ב' ומנחות

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואם היה הקרבן⁴ תודה לוקח מן הלחם הבא עמה, אחד מעשרה ומניחו עם החזה והשוק והאימורים, ומניף הכל על ידי הבעלים.

וכיצד הוא⁵ מניף מוליך ומביא מעלה ומוריד⁶ וכיצד מניח על ידי הבעלים, נותן את החלבים על ידי הבעלים וחזה ושוק למעלה ושתי הכליות ויותרת הכבד למעלה מהם⁷, ואליה עם הוא כבש⁸, ואם יש שם לחם כגון בתודה או בנזיר, מניחו למעלה ומניף הכל.

ובאיל הנזיר לאחר גילוחו, נוטל הכהן⁹ את הזרוע בשלה מן האיל וחלת מצה אחת מן הסל ורקיק אחד ונותנן על כפי הנזיר או הנזירה¹⁰, ומניפן ואחר כך הותר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים.

י"א¹¹ שהתנופה לכתחילה מצוה שהיה בשלושה אנשים משום ברב עם הדרת מלך, כיצד עושין:

ס"א ב' ועי"ש בתוס' בכל המקומות שהקשו הא יד הבעלים הוי חציצה בין האימורים ובין יד הכהן ושם בקדושין תירצו דגזיה"כ הוא יעו"ש בחד תירוץא ומדברי רבינו משמע ג"כ כך ועיין תו"כ צו פט"ז פרשה י"א יעו"ש. הר המוריה שם.

⁴ שם הלכה ז

⁵ שם ושם הלכה ח

⁶ עיין בתוס' כאן ד"ה כדי וכו' שכתבו דשמא לא היה עושה כן רק בתנופה דשתי הלחם דשבועות יעו"ש ומדברי רבינו לא משמע כן רק דבכל תנופות היה עושה כן וכ"מ בתו"כ פט"ז יעו"ש היטיב (וע"ע בתוס' סוכה ל"ז ב' ד"ה כדי וכו') וכ"מ בספרי נשא פיסקא ל"ז. הר המוריה שם.

⁷ תו"כ צו פרק מ"ז הלכה ג' מפורש שם, עיין שם, דלא כהכסף משנה דהוציא רבינו זה מדעתו. ובמחילת כת"ר נעלם ממנו מקומו. או"ש והר המוריה שם

⁸ תורת הקדשים דף כו. אות כ

⁹ רמב"ם הלכות נזירות פרק ח הלכה ד

¹⁰ כמו משיבואר להלן שנשים פסולות להנפב מחבד במנת קנאות ונזירה.

¹¹ תורת הקדשים שם אות ל, וכתב בובח תודה שם ד"ה והא קמ"ל דהא שלא הביאו הרמב"ם משום דהוא רק הידור מצוה ואינו שייך לעיקר התנופה. (א"ה אולם צ"ע דהא בהלכות ביכורים פרק ד הלכה טז הזכיר הרמב"ם דין ברוב עם בהליכת מביאי הבכורים לירושלים למרות שודאי לא היו אלא הידור מצוה וכן בהלכות קרבן פסח פרק א הלכה יד כתב "שחט השוחט וקיבל הכהן, נותנו לחבירו וחבירו לחבירו כדי שיתעסקו רבים במצוה עד שיגיע הדם אצל כהן הקרוב למזבח" והוא משום הדור מצוה עי"ש בנו"כ, וכן בעוד מקומות, ואין לומר דלאו אורח ארעא לחלק כך העבודות דהא הרמב"ם פסק רמב"ם בהלכות תמידין ומוספין פרק ד הלכה ז שמפיסים פים רביעי מי מעלה איברים לכבש דלא כראב"י ביומא כו. דס"ל המעלה איברים לכבש הוא מעלה אותן למזבח דבמקום שכינה לאו אורח ארעא אלא כמשנה דברב עם הדרת מלך ועיין בית אל שאפשר שרבינו לא ביאר זה דס"ל לרבינו דרק במילואים היה כן וצ"ע. אולם גם זה צ"ע דאי משום ברוב עם אמאי לא יהיה שייך גם לדידן. ואולי ס"ל דבמילואים שהיה רק אהרון ובניו הוי רוב עם שהשוחט הוא הביא ליד המניף ורוב המשרתים עסוקים בעבודה, אבל הכא לאו אורח ארעא, כיון שהבעלים יכול לשחוט והכהן שמביא מבית

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כהן המביא מבית המטבחיים יהא מונח בידדו החזה מלמטה והחלב מלמעלה והופכו ונותנו לדי הכהן המניף ובכך החלב למטה החזה למטה ולאחר שהניף הופכו ונותן לידי הכהן המקטיר וחוזרים האמורים להיות למעלה והחזה למטה.

ב. יכול יניח כבשים על גבי הלחם תלמוד לומר על שני כבשים... אלא מניח זה בצד זה ומניף ... מוליד ומביא למי שהרוחות שלו מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו ... תנופה שירי מצוה היא ועוצרת רוחות רעות וטללים רעים ... וכן לולב זבחי שלמי צבור טעונין תנופה לאחר שחיטה ... בחזה ושוק

עוד התבאר לעיל שם שביצד הנפת¹² הלחם עם שני כבשי השלמים, מביא שני הכבשים ומניפם בעודן חיים, שנאמר (ויקרא כג פסוק כ) וְהִנִּיף הַכֹּהֵן אֹתָם עַל לֶחֶם הַבִּכּוּרִים תְּנוּפָה לְפָנָי ה' עַל שְׁנֵי כִבָּשִׂים.

מטבחיא נותנו ליד הבעלים וכהן אחר יניף ונמצא שהכהן המביא רק הוליד הבשר ולא עסק כלל בעבודה ולא אורח ארעא ועוד שהרי יכול לשחוט במקום התנופה ואם כן אינו מוליד הבשר כלל משאין כן במילואים ששחיטת השלמים בצפון שהרי נאמר (ויקרא ט פסוק יח) זָבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעֵם ושלמי ציבור שחיטתן בצפון הוי, והיה צריך להוליכם ולהכי היתה התנופה בכהן אחר. וצ"ע. עוד נלענ"ד דבמילואים שהתחנכו בעבודה הוי קרבן השמים של כל הכהנים וממילא חיובו על כולם ושייך ברב עם כשכל אחד עושה חלק מהעבודה ומשתתף עמה אך בקרבן שלמי יחיד הא הוי של הבעלים והכהן אינו אלא משתתף עמו בתנופה ואם כן מה שייך ברוב עם בזה הרי חלק ההולכה אין עושים יחד וכן חלק ההקטרה אלא רק התנופה והוי כמי שחילק ברכת המזון להרבה אנשים שכל אחד יברך ברכה אחרת דודאי אינו ברוב עם דאינם משתתפים יחד, אולם צ"ע אמאי לא כתב כן לפי"ז בשלמי עצרת בהלכות תמידין ומוספין פרק ח הלכה יא דהתם הוי מוטל על כולם, אמנם זה לא קשיא דהתם ודאי כל העבודות נתחלקו לכמה כהנים ועיי"ש בלשון הרמב"ם דבתהילה כתב מביא וכו' ואחר כך שוחטין וכו' ומפשיט וכו'.

¹² רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ח הלכה יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואחר כך שוחטין אותן ומפשיט, ולוקח תוזה ושוק מכל אחד משניהם ומניחן בצד שתי הלחם¹³, לחם אחד בצד זה, ולחם אחד בצד זה¹⁴, וי"א¹⁵ שאף בהנפת ראשונה הנפת הכבשים החיים מניח הלחם בצד הכבשים ומניפן כאחד.

ומניח שתי ידיו מלמטן ומניף הכל כאחד¹⁶ במזרח במקום כל התנופות, מוליך ומביא, מעלה ומוריד, ואם הניפן אחד אחד יצא. וי"א שיצא בחוזה ושוק של כל כבש אבל הניף בלא הלחם לא יצא¹⁷.

וכבר התבאר במסכת סוכה דף לה. שבשעה שמברך על הלולב מנענעו וכן בהלל. וכשם שמניף בהבאת שתי הלחם וכבשי עצרת כך מנענע בלולב, לשש קצוות העולם, כלפי ארבע רוחות השמים, כלפי מעלה, וכלפי מטה. ושלוש פעמים הוא מוליך ומנענע ומביא בכל צד.

¹³ ופסק כרבי משום דמסתבר טעמיה ועוד דאבא שאול סבר כוותיה. כס"מ שם ובוה שונה משלמי יחיד שלחם למעלה כמ"ש"כ בלח"מ מעשה הקרבנות פרק ט הלכה ז

¹⁴ תורת הקדשים דף כה: אות ז

¹⁵ מלשון רבינו ז"ל נראה שזאת ההנחה עם שתי הלחם הוי כשהוא מניחן שחוטין וקשה דבפ' כל המנחות (דף ס"ב) אמר שם והניף הכהן אותם על לחם הבכורים וכו' אלא מניח זה בצד זה ומניף והך הנפה דקרא כשהם חיים והנפה דשחוטין מפקינן ליה מג"ש דשלמי יחיד ולרבינא מפיק ליה משלמיהם אבל ההנפה דקרא בחיין איירי. ואולי י"ל דהך ומניח בצד שתי הלחם דקאמר רבינו ז"ל אשתי הנפות קאי בין דחיין בין דשחוטין ואהנפה דלעיל שכתב ומניפן בעודם חיים נמי קאי וסובר רבינו ז"ל דאע"ג דהנפה דקרא דקא אמרה על הלחם איירי בחיים מ"מ הנפה דשחוטין דילפינן הוי דומיא דהנפה דחיים שיהו בצד הלחם. לח"מ שם וכ"כ במעשה רקח כאן דפלוגתייהו בעודם חיים דר' יוסי בן המשולם אמר כבשים למעלה וחנינא בן הכינאי אמר מניח שתי הלחם בין ירכותיה ורבי אמר מניח זה בצד זה ומניף והיינו בעודם חיים ורבינו קאי אחוזה ושוק דשייך אחר שחיטה ודין זה של רבינו הוא הברייתא האחרת דאפליגו רבי וחכמים בזבחי שלמי צבור דתנופה כמות שהן דברי רבי וחכמים אומרים בחוזה ושוק ופלוגתייהו בדין מינה ומינה וא"כ פסק כחכמים בחוזה ושוק. ולכן נראה דמ"ש רבינו ומניחן בצד שתי הלחם קאי בין אחיים שהזכיר לעיל בין אשחוטין.

¹⁶ ועיין בתוספתא פ"ז דמשמע שם דמניף כל אחד ואחד לבדו יעו"ש ועיי"ש דכהן אחר מניח תחת ידו של כהן זה ומניף.

¹⁷ ונ"ל דקאי על חוזה ושוק של כל כבש אבל החוזה והשוק עם הלחם י"ל דאם הניפן אחד אחד לא יצא עיין מנחות פ"א א' ויש לעיין בזה די"ל דכוונת רש"י משום דלכתחלה א"א למינפינהו יחד לכן א"א לתקן ואדרבה מדברי רש"י דשם משמע דדווקא אהא קפדינן דליהוי תנופה בעזרה אבל דווקא שיהיה ביחד י"ל לא קפדינן עלה דאל"כ לא הוה קשה מידי שם דהיכי יניף כיון דלא ידוע עם איזה חוזה ושוק יניף אם מזה הבהמה או עם האחר יעו"ש היטיב ודו"ק ומשם יש להוכיח דאם הניף הלחם לבד והחוזה והשוק לבד יצא וצ"ע בזה. הר המוריה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

וענין נענועים אלה אמרו בגמרא דף לז: "מוליך ומביא למי שארבע רוחות שלו, מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו". כלומר, כל ענין וענין שארבעה מינים רומזים עליהם, הכל רומז על הקדוש ברוך הוא שברא את הכל ואין עוד מלבדו. ומצוה זו אין אנו עושים אלא לשמו בלבד¹⁸.

ועוד אמרו שם "מוליך ומביא כדי לעצור רוחות רעות, מעלה ומוריד כדי לעצור טללים רעים". לפי שבתג נדון העולם על המים¹⁹ והגשמים לכל השנה. וד' מינים הללו באים לרצות על המים והברכה היוצאת מן המים²⁰.

רמז²¹ לנענועים מן הנביאים²² כמו שנאמר בדוד (שמואל ב ו) וְדָד וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל מְשַׁחֲקִים לְפָנָי ה' בְּכָל עֲצֵי בְרוּשִׁים וּגְוִ' וּבְמִנְעֵנְעֵים וּגְוִ' ואמרו במדרש 'זה לולב שאדם מנענע בו'.

והנענוע הוא בלולב שמוליך ידו מכנגדו והלאה²³ ומנענע בעת ההולכה ג' פעמים וכן בהובאה כשמביא הלולב אצלו עושה ג' פעמים, ואינו מכסס העלים וכן מנהג הספרדים. וי"א²⁴ שטורף הלולב ומכסס העלין בכל ניענוע. וכן עושה לכל צד מארבע צדדין ומעלה ומטה.

¹⁸ ועיין מנורת המאור נר ג כלל ד ח"ו פ"ד

¹⁹ תענית ב: ועיין תוד"ה כדי לעיל לז:

²⁰ כיצד האתרוג צריך למים יותר משאר פרות האילן; כפות תמרים גדלים בעמקים שיש שם רוב מים; ועל ההדסים נאמר: והוא עמד בין ההדסים אשר במצלה (זכריה א), שמימיה מרובים; וערבי נחל – כשמים. לפיכך אנו מנענעים לארבע הרוחות וכלפי מעלה וכלפי מטה ואנו מבקשים ממי שהוא זן ומפרנס את כל העולם כולו בטובו, ואומרים לפניו: כשם שאי אפשר לארבעה מינים אלה בלא מים, כך אי אפשר לעולם בלי מים; וכשאתה נותן לנו מים, אל יבואו רוחות רעות לשחת את הברכה ולא ירדו עלינו טללים להזיק לה, אלא יבואו המים רק לברכה ועיין עוד ספר המנהיג סי' י. ובמהרי"ל. וכתבו חכמים אחרונים (פרי צדיק – שמחת תורה, מאמר מה) לפרש דברי חז"ל 'מוליך ומביא כדי לעצור רוחות רעות' – היינו רצונות שבלב (על דרך הכתוב (משלי כה) איש אשר אין מעצור לרוחו – לרצונו). 'מעלה ומוריד כדי לעצור טללים רעים' – הם חכמות ודעות חיצוניות שבמות, שכמו שהתורה שבעל פה קרויה 'של', עליה אמר הכתוב (דברים לב) תגל כפל אמרתי – כך זה לעומת זה ישנן חכמות חיצוניות הנקראות 'טללים רעים'

²¹ במדבר רבה ד

²² אמרו במדרש שוחר טוב תהילים יג אמרתי שתקחו את הלולב ותנענעוהו לפני. למה? שבשעה שהוצאתי אתכם מארץ מצרים נענעתי את ההרים. שנאמר (תהלים קיד): הקרים רקדו כאילים. אף לעתיד לבא אני עושה כן והקרים והנבעות יפצחו לפניכם ונה וכל עצי השדה ימחאו כף

²³ שו"ע ונו"כ תרנא ט

²⁴ רמ"א שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

וי"א²⁵ שצריך להוליך ולהביא ג' פעמים לכל רוח ויכסכס העלים בעת שמוליך ומביא, ומטין ראש הלולב לכל צד שמנענע נגדו, וכשמנענע למטה יש לדקדק²⁶ שלא שלא להפוך הלולב כשמנענעין למטה, אלא ישפיל ידיו למטה כשהלולב זקוף ויגביה ג' פעמים.

וסדר הנענועים, עומד ופניו למזרח, למנהג האשכנזים מקיף דרך ימין בנענועו²⁷, כלומר שמנענע למזרח²⁸, שדרו של לולב לצד פניו ויעשה כשראש הלולב למעלה קצת ולא במאוזן ממש²⁹, ג' הולכות למזרח ושלשה הבאות. והיינו שמוליך ידו עם הלולב³⁰ מכנגדו והלאה ג' פעמים, ונכון שגם יכסכס בעלין בשעת הולכה והבאה, ובכתבים הזהיר ג"כ שלא ליגע בראש הלולב בכותלי³¹ בשעת נענוע, ובשעת הבאה יקריבו הרבה אל גופו נגד החוזה, ואח"כ יטה ראש הלולב לימינו לדרום ויעשה ג"כ ג"פ הולכה והבאה הכל כמו במזרח, אבל א"צ להפוך פניו לצד שמנענע רק יטה ראש הלולב לצד שמנענע, וכן לצד מערב יטה ראש הלולב על כתפו לאחוריו, ומוליך ומביא, ג"פ ואח"כ לצד צפון מוליך ומביא ג"פ, ואח"כ למעלה ואח"כ למטה הכל מוליך ומביא ג"פ כמו במזרח.

²⁵ רמ"א שם

²⁶ ברמ"א הביא מהב"י שכשמנענע למטה הופכו למטה, ומקרי דרך גדילתו, הואיל ומחזיק אותן בידו דרך גדילתו, כלומר הואיל שהנטילה שנמל אותם מתחלה בידו היה דרך גדילתו שוב אין מקפידין על נענועין שיהיה דרך גדילתו, והביא ברמ"א שם שהמדקדקין מחמירין שלא להפוך וכו' משום חשש שהוא שלא כדרך גדילתו ולא דמי לכל שאר הנענועים שאינו אלא מטה לצדדין ולא מהפך ממש משא"כ בזה אם יהפך יהיה ראשו למטה וסופו בידו ואע"ג שהרמ"א כתב שהעיקר כסברא ראשונה הט"ז כתב דיותר טוב שלא יהפכנו דבזה יוצא ידי הכל ואי מהפכו יש לחוש שמא אותה דיעה עיקר שאין זה דרך גדילתו וכ"כ בדה"ח ובח"א שכן הוא נכון. מ"ב שם מה מו

²⁷ הטעם דהתכמים הזהירו אותנו תמיד שתמיד תקח את הדרך שהוא בימין שלך במקום שיש ימין ושמאל לפניך תבחר לך הימין שלך ואין חילוק בין איטר לאינו איטר. מ"ב שם מו

²⁸ שו"ע ונו"כ שם י

²⁹ דע"ת שם

³⁰ בבאר היטב העתיק דעת הט"ז בענין זה, שמתחלה עושה הולכה בלא נענוע עד כנגדו, ושם עושה ג' תנועות קטנות דרך הולכה והבאה, ואחר כך מביאו אצלו ומקרב הרבה אל גופו בלי נענוע, ואחר הקרוב אל גופו ינענע תנועות קטנות כמו בהולכה, ואחר כך עושה הולכה והבאה בלי נענוע כלל ב' פעמים, וכן יעשה במעלה ומוריד, ובזה יצא ידי הכל, עד כאן לשונו אבל אנכי העתקתי דברי הדרך החיים, וכמו שכתב המגן אברהם שכן נהגו במדינתנו כדעת הג"ה הנ"ל. שער הציזון שם ס"ק נח

³¹ ומעמו ע"פ נסתר. אכן גם מצד הדין יש לזהר בזה, דבכל יקטום ראשו או תחלק התיומה בנענוע בכותל. ביכורי יעקב סימן תרנא ס"ק לו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

והנוהגים על פי קבלה וכן מנהג הספרדים³², ומקהלות החסידים, עומד למזרח ושדרת הלולב נגד פניו ופונה לימינו³³ להפוך פניו לדרום³⁴, ולנענע ג' פעמים כנז, ולהפוך פניו לצפון מזרח מעלה מטה מערב והכל צד הופך פניו ומנענע ומביא הלולב כנגד לבו³⁵. כל הנענועים אינן מעכבין³⁶, ובאיזה דרך שנענע יצא בדיעבד ואין צריך לחזור ולנענע³⁷. ועל אף שאם לא נענע כלל ג"כ יצא דהנענועים אינם מעכבים שהרי משהגביה לארבעת המינים יצא ידי חובה, מ"מ שם טוב לחזור וליטלו ולנענע³⁸.

דף סב:

ג. גמירי שתי סמיכות בצבור

כבר התבאר לעיל דף סא: שאין סמיכה³⁹ בקרבנות הצבור חוץ משתי סמיכות, על שעיר המשתלח ועל פר העלם דבר, ודבר זה הלכה מפי משה רבינו שאין בצבור אלא שתי סמיכות.

ד. חמשה שהביאו קרבן אחד אחד מניף על ידי כולם

שנים שהביאו⁴⁰ שלמים בשותפות, האחד מניף ברשות חבירו אפילו הם מאה אחד מניף על ידי כולם, מה שאין כן בסמיכה. שחמשה⁴¹ שהביאו זבח אחד כולם סומכין עליו זה אחר זה, לא שישמכו כולם בבת אחת.

³² כמ"ש הרב הקדוש האר"י ז"ל. ומינה לא תזוז כי תורת אמת היתה בפיהו כף החיים קג וכתב שכן המנהג בעיקר קדשנו ירושלים ת"ו

³³ שכל פניו יתקן יהיה לימין

³⁴ וינענע תמיד לרוחות העולם ולא לפי מקומו של ארון הקודש כמ"ש ב"ש"כ בשו"ת בצל החכמה ח"ג סי' ס"ג. והגר"ש דבליצקי זצ"ל חקר ודרש ומצא שהמקובלים בעיה"ק צפת וטבריה שמתפללים לדרום נהגו לנענע לפי סדר רוחות העולם וכן במועדים וזמנים ח"ה סי' קי"ז משום שדרום מרמז לחסד, צפון לגבורה, מזרח תפארת, מעלה נצח, מטה הוד, מערב יסוד.

³⁵ וכ"מ מדברי האר"י ז"ל שצריך להפוך פניו נגד אותו צד שמנענע שם יעו"ש וכ"ה מנהג חסידי בית אל יכב"ץ ההולכים ע"פ דברי האר"י ז"ל וכ"ה המנהג עתה בכמה מקומות. כף החיים שם צו

³⁶ רמ"א שם יא

³⁷ מ"ב שם מט

³⁸ מ"ב שם

³⁹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה י

⁴⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה טו

⁴¹ רמב"ם שם פרק ג הלכה ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ה. והאשה כהן מניף על ידה וכן השולח קרבנותיו ממדינת הים כהן מניף על ידו

כבר התבאר לעיל דף סא: ובמסכת קידושין דף לו. שהיתה אשה בעלת⁴² הקרבן אינה מניפה, אבל הכהן מניף, שקרבנה טעון תנופה והיא פסולה לתנופה, ולעולם אין אשה מניפה אלא הסוטה והנזירה בלבד.

ואינו רשאי⁴³ לשלוח קרבנותיו ממדינת הים, כיון שאין השליח סומך ואינו רשאי לבטל מצות סמיכה⁴⁴, אולם ערל או טמא ששלחו קרבנם הכהן מניף על ידם. וי"א⁴⁵ שאף השולח ממדינת הים, הכהן מניף.

⁴² רמב"ם שם פרק ט הלכה טז

⁴³ באו"ש פסולי המוקדשין פרק ו הלכה ד אף דקיי"ל (פסחים ס"ב ע"א) דמצי אדם לשלוח קרבנותיו, ופלפלו התוס' בזה (גיטין כ"ח ע"ב ד"ה והא) וכפי הנראה לשיטת רבינו לא מצי לשלוח קרבן ממדינת הים, כדפסק בפ"ד הי"ד כסוגיא דגיטין, ובפ"ט ממעה"ק הט"ז השמיט הך דהשולח קרבנותיו ממדינת הים כהן מניף על ידו (מנחות ס"ב ע"ב), משום דמוקי כפירוש התוס' (גיטין שם) ביורש, וכמ"ד יורש אינו סומך (מנחות ס"ג ע"א), משום דאינו רשאי לבטל מצות סמיכה, אבל ערל וטמא משלחין קרבנותיהן, דלא מצי לקיים בהו מצות סמיכה, וז"פ, ואין מצות סמיכה מעכבת את השחיטה, דכמה קרבנות כתיב בתורה הבאתן והקרבתן בלא מצות סמיכה, כמו עולת צאן ושאר קרבנות, חזינא דהבאת קרבן מצוה בלא הסמיכה, ואם כי איתרבאי כולהו לסמיכה, היינו למצות סמיכה, אבל הא גמרינן דהשחיטה והקרבן הקרבן מצוה בלא הסמיכה, ואף היכי דלא מצי לקיים מצות סמיכה, רק כאן שאני, הואיל ובשעת הפרשה היו ראויים לסמיכה ועכשיו נתערבו, ומצד ספק לא מצי לקיים בהו מצות סמיכה, הוי ככל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת [אף על גב דאם לא סמך כשר], רק אם בשעת הפרשה המה אינם ראויים לסמיכה אז כשר ומקריבין בלא סמיכה, ומנא לן הא מילתא, מדמין אנחנו זה לבכורים, כמו גבי בכורים דמדכתיב הבאה בלא קריאה ראשית בכורי אדמתך תביא, איתרבו נשים וכיו"ב שאינן קורין להבאת בכורים במכילתא (נזיקין פ"ז ע"א) יעו"ש, והיכי דאיכא בהו קריאה רק מפני הספק אין קורין מעכב גם הבאה, וכמו שאמרו בב"ב (דף פ"א ע"א), ובפ"ג דמכות (י"ח ע"ב) הפריש בכורים לפני החג ועבר עליהן החג ירקבו, ואם הפריש אחר החג אין קורין ומביאין, וכיון דבעת הפרשה היה ראוי לקריאה גרע מהיכי שלא הוי עומד לקריאה, יעו"ש, ורבותינו בתוס' (ב"ב שם ד"ה בצרן) האריכו בזה, ומש"כ אינו רחוק ודוק;

⁴⁴ ואינו מקריבו כמבואר שם ברמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ו הלכה ד במה דברים אמורים בקרבנות נשים שאין בהם סמיכה אבל קרבנות אנשים הואיל וכל אחד צריך לסמוך על ראש קרבנו, הרי אלו לא יקרבו עד שיתן האחד חלקו לחבירו, או עד שיפול מום בכל וימכרו ויביאו כל אחד בדמי היפה שבהן מאותו המין.
⁴⁵ עיין תורת הקדשים כו: אות ס וצ"ע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

